

SEMINÁŘ SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

Psychologie davu

Psychologie davu

*Dav: shluk lidí kolem ohniska společné pozornosti
(Young, 1976)*

1. charakteristika davu
2. dynamika chování v davu
3. teorie davového chování

Atributy davu

- mnoho lidí v malém prostoru
- bezprostřední kontakt
- podobnost v emocích (pocitech, potřebách, motivech)
- podobné reakce na stejné podněty
- nevládnou normy, ale pocity a emoce
- deindividualizace (anonymita), imitace chování

Základní typy davu

- **shluk:** neorganizovaná masa lidí s nejasným záměrem a očekáváním, vzniká náhodně
- **publikum:** jistý záměr a očekávání
- **agresivní dav:** dav produkuje násilí
 - ▣ **lynčující:** agrese proti jednotlivci („spravedlnost“)
 - ▣ **terorizující:** agrese proti větší skupině lidí, není tak aktivní jako lynčující
 - ▣ **rebelující:** mění se v organizaci
- **únikový dav:** uplatňuje se „panika“ (stav sugesce, snížení vědomí, výrazné emoce – strach, úzkost)
- **akvizitivní dav** („rabující“): snaha něco získat
- **expresivní dav** („afektivní“): vyjadřuje něco navenek

Psychologické charakteristiky davu

- deindividualizace: snížení osobní identity
- „snížení intelektu“ (zúžení vědomí)
- „zvýšené vášně“
- „akceschopnost“

Dynamika davu

základními faktory

- sugesce: *snížené vědomí, zvýšené emoce*
- nápodoba: *přebírání vzorců chování bez vnitřního ztotožnění*
- psychická nákaza:
 - ▣ zúžené vědomí
 - ▣ zúžená pozornost
 - ▣ sugesce
 - ▣ nápodoba

Teorie davu

- **teorie kolektivní mysli** - G. le Bon (1895): v davu se projevují instinkty, vášně (nekontrolované emoce jako hněv, impulsivita, intolerance, živelnost, fanatismus)
- **psychoanalytická teorie** - id je ovládáno silnými vůdci
- **teorie aktuální normy** (Turner, Kilian 1972): 3 základní procesy: a) nákaza, b) shovívavost (postojů, chování – sjednocení), c) aktuální norma
- **teorie sčítajících se hodnot** (Smelser, 1963): a) strukturovaná vodivost, b) strukturované napětí, c) všeobecné přesvědčení (sugesce), d) náhlá událost, e) mobilizace (pohotovost pro určitý druh chování), f) cesta ke kontrole

Pozitivní účinky davu

- Léčivé účinky davu: pocit sounáležitosti (sport, koncerty, náboženská setkání atd.)

Nepomáhající dav

poskytnutí pomoci předpokládá:

- **1. povšimnout si**
- **2. správná interpretace**
 - „*bystander effect*“ (efekt diváka) – Lattané, Darley : čím více lidí, tím menší pravděpodobnost pomoci druhých lidí
 - „*pluralistic ignorance*“ - znásobený nezájem
- **3. převzetí odpovědnosti** (diffusion of responsibility, confusion of responsibility),
- **4. rozhodnutí jak pomoci** (audience inhibition)